

บทที่ 1

บทนำ

สภาพปัญหาการวิจัย

พรรคการเมือง (political party) เป็นสถาบันทางการเมืองสถาบันหนึ่งที่มีความสำคัญต่อกระบวนการทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เช่นเดียวกับสถาบันทางการเมืองอื่นๆ อาทิเช่น รัฐธรรมนูญ, รัฐบาล, รัฐสภา, พรรคการเมือง, การเลือกตั้ง เป็นต้น และความสำคัญของพรรคการเมืองกลายเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและจะขาดเสียมิได้สำหรับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย¹ และอาจถือเป็นเสมือนสัญลักษณ์ของการปกครองระบอบประชาธิปไตยก็ได้² เพราะประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยทุกแห่งจะมีพรรคการเมืองดำรงอยู่เสมอโดยไม่ว่าประเทศนั้นๆ จะมีหรือไม่มีกฎหมายพรรคการเมืองก็ตามที่

การที่เราให้ความสำคัญแก่พรรคการเมืองว่าเป็นสถาบันทางการเมืองที่มีความสำคัญต่อระบอบประชาธิปไตย ก็สืบเนื่องมาจากปรัชญาทางรัฐศาสตร์ที่ว่า การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลจำนวนมากที่สุด (majority) มีอิทธิพลเหนือรัฐบาลและมีโอกาสได้มีการต่อสู้แข่งขันทางการเมือง เพื่อเลือกเฟ้นกลุ่มหรือคณะบุคคลที่จะเข้ามาเป็นรัฐบาล โดยยึดหลักเสรีภาพ (liberty) และความเสมอภาค (equality) หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การปกครองในระบอบประชาธิปไตยจะต้องมีกลุ่มของบุคคลที่รวบรวมกันขึ้น เนื่องจากความคิดเห็นทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมในแนวทางกว้างๆ คล้ายคลึงกันและมีการต่อสู้แข่งขันทางการเมือง

¹ อภิญา จรูญพร, "ความไม่มั่นคงของพรรคการเมืองไทย," ใน ลัทธิการเมือง ชัยอนันต์ สมุทวณิช และคณะบรรณาธิการ (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2514), หน้า 179.

² ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ, "พรรคการเมือง", ใน พัฒนาการเมืองการปกครอง ประณต นันทิยะกุล บรรณาธิการ (กรุงเทพมหานคร : บริษัทสารมวลชน จำกัด, 2525), หน้า 161.

เมืองโดยวิถีทางแห่งระบอบประชาธิปไตย เพื่อต่อรองผลประโยชน์ต่างๆ ดังกล่าว และเพื่อสร้างอิทธิพลในการเป็นรัฐบาล เสียเอง กลุ่มของบุคคลดังกล่าวได้แก่พรรคการเมืองนั่นเอง³

เมื่อพรรคการเมืองมีความสำคัญในระบอบประชาธิปไตยเช่นนี้ พรรคการเมืองจึงต้องเป็นสถาบันที่มีความแข็งแกร่งในตัวของมันเองด้วย เนื่องจากความแข็งแกร่งของระบบพรรคการเมืองน่าจะสะท้อนไปถึงความแข็งแกร่งทางการเมือง (political strength) ในระบอบประชาธิปไตย⁴ แต่สำหรับพรรคการเมืองไทย นับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อ วันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา ระบบพรรคการเมืองของไทยเรายังมิได้พัฒนาให้เป็นสถาบันทางการเมืองที่เข้มแข็งในระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง เนื่องจากระบบพรรคการเมืองของไทยไม่ได้เกิดขึ้นจากความตื่นตัวทางการเมืองของประชาชน พรรคการเมืองเกิดขึ้นจากการรวมตัวของนักการเมืองเพื่อสนับสนุนผู้นำทางการเมืองคนหนึ่งคนใดเป็นสำคัญ⁵ และประชาชนทั่วไปยังมองพรรคการเมืองว่าพรรคการเมืองมิได้เป็นตัวแทนที่จะคอยพิทักษ์ผลประโยชน์ของตน แต่เป็นที่รวมของนักการเมืองที่มุ่งแสวงหาประโยชน์แก่ตนเองและพรรคพวกเท่านั้น พรรคการเมืองจึงขาดฐานสนับสนุนจากประชาชน จึงนำมาซึ่งความอ่อนแอของสถาบันทางการเมืองนี้ในที่สุด โดยเมื่อเปรียบเทียบกับระบบข้าราชการ ซึ่งกลายเป็นกลุ่มพลังที่เด่นชัดออกมาทำให้เกิดการขาดดุลยภาพในโครงสร้างทางการเมืองซึ่งเป็นตัวชี้ถึงการพัฒนาของระบอบประชาธิปไตยนั่นเอง ดังนั้นการที่จะเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับพรรคการเมืองจึงน่าที่จะสร้างความเข้าใจและดึงประชาชนเข้ามาเป็นฐานทางการเมืองและให้การสนับสนุนแก่พรรคการเมืองและประชาชนซึ่งเป็นพลังทางสังคมกลุ่มหนึ่งที่น่าสนใจก็คือกลุ่มพลังเยาวชนหนุ่มสาวนั่นเอง เนื่องจากเยาวชนคนหนุ่มสาวเป็นผู้ที่มีพลังทั้งทางกายและสติปัญญาความคิดที่จะร่วมต่อสู้ให้ได้มาซึ่งระบอบประชาธิปไตยดัง เช่นบทบาทของคนหนุ่มสาวเมื่อ 14 ตุลาคม 2516 ที่ผ่านมา

³ ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ, พรรคการเมืองและปัญหาพรรคการเมืองไทย, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2524), หน้า 3.

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 84.

⁵ สุจิต บุญบงการ, การพัฒนาทางการเมืองของไทย ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถาบันทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531), หน้า 79.

กลุ่มเยาวชนคนหนุ่มสาวเหล่านี้ เมื่อเข้ามาสู่โครงสร้างของพรรคแล้วก็จะทำหน้าที่เป็น "กลุ่ม" หรือ "องค์กร" ที่ทำหน้าที่เชื่อมประสานระหว่างพรรคกับประชาชน, ทำหน้าที่สร้างฐานมวลชนหรือพลังสนับสนุนของประชาชน⁶ ทำหน้าที่เสริมสนับสนุนงานของพรรคเหล่านี้ เป็นต้น อันเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้พรรคการเมืองมีความเป็นสถาบันที่เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น ดังเช่น การจัดตั้งองค์กรเยาวชนของพรรคโซเซียลดีโมแครตและพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน โดยองค์กรเยาวชนดังกล่าวทำหน้าที่สนองนโยบายของพรรค มีการให้การศึกษแก่เยาวชนเพื่อให้เข้าใจระบบสังคมนิยมอย่างถูกต้องและฝึกเจ้าหน้าที่ผู้เยาว์ช่วยงานในพรรคและเป็นหลักประกันมิให้เกิดผู้นำที่พรรคไม่ได้เลือกมาบริหารองค์กรตามใจชอบ⁷

สำหรับพรรคการเมืองไทยได้มีการยอมรับให้มี "กลุ่ม" หรือ "องค์กร" เยาวชนเกิดขึ้นแล้วในพรรคประชาธิปัตย์, พรรคพลังใหม่, พรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยและพรรคก้าวหน้า ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าจึงมุ่งที่จะศึกษาบทบาทของการมีกลุ่มเยาวชนพรรคการเมืองว่ามีประโยชน์ต่อพรรคการเมืองไทยดังกล่าวอย่างไร และอาจจะ เป็นปรากฏการณ์ใหม่ในการพัฒนาพรรคการเมืองไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

จากสภาพปัญหาเรื่องยุวประชาธิปัตย์ในฐานะองค์กรเสริมสร้างกับพัฒนาการของพรรคประชาธิปัตย์ ในการวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาที่สำคัญคือ

1. ศึกษาความเป็นมาของเยาวชนพรรคการเมืองไทย
2. ศึกษาบทบาทหน้าที่ของเยาวชนพรรคการเมืองในการพัฒนาพรรคการเมืองไทย
3. ศึกษาผลของการมีและการยอมรับของพรรคการเมืองต่างๆ ตลอดจนประโยชน์อัน

จะเกิดขึ้นจากการมีเยาวชนพรรคการเมืองไทย

⁶ แสวง รัตนมงคลมาศ, "ปัญหากลุ่มผลประโยชน์และพรรคการเมือง," ใน เอกสารชดวิชาสาขาวิชารัฐศาสตร์, หน่วยที่ 7-15 (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2527), หน้า 365.

⁷ โรเบิร์ต คีตริช, "การพัฒนาพรรคการเมืองในยุโรป" ใน คนหนุ่มสาวกับการพัฒนาระบบประชาธิปไตย (กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิฟรีดริช เอแบรท, 2527), หน้า 34.

สมมติฐานในการวิจัย

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานเกี่ยวกับ เยาวชนพรรคการเมืองไทยไว้ดังนี้ว่า "เยาวชนพรรคการเมืองเป็นกลไกทางการเมืองอย่างหนึ่งที่พรรคการเมืองมุ่งเอามาใช้เพื่อสร้างฐานทางการเมืองให้แก่พรรค"

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้จะเป็นการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนพรรคการเมืองไทย และการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (documentary research) ที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ บทความ หนังสือพิมพ์รายวัน ฯลฯ นำมาวิเคราะห์รวมกัน

ขอบเขตในการวิจัย

ศึกษาบทบาทของเยาวชนพรรคการเมือง พรรคประชาธิปัตย์เป็นหลัก ตั้งแต่ พ.ศ. 2511 - พ.ศ. 2531 รวมทั้งศึกษาบทบาทของเยาวชนพรรคการเมืองอื่น ประกอบด้วยอันได้แก่ เยาวชนพรรคพลังใหม่, พรรคก้าวหน้า, พรรคสังคมนิยมไทย ซึ่งทั้งสามพรรคการเมืองมีเยาวชนพรรคการเมืองในช่วง พ.ศ. 2524 - พ.ศ. 2531 เช่นเดียวกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยปัญหาต่างๆ มีความมุ่งหวังว่าผลการศึกษานั้นจะสามารถให้ประโยชน์ได้ในทางใดทางหนึ่ง เช่นเดียวกับการศึกษาบทบาทของเยาวชนพรรคการเมืองดังกล่าว ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับคือ

1. ทำให้ทราบบทบาทหน้าที่ของเยาวชนพรรคการเมืองในการพัฒนาพรรคการเมือง
2. เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการพัฒนาพรรคการเมือง
3. เป็นแนวทางในการศึกษาการศึกษาการพัฒนาพรรคการเมือง

นิยามศัพท์

1. การสร้างฐานทางการเมือง คือ ความพยายามที่จะให้พรรคการเมืองมีความเข้มแข็งขึ้น โดยการหาสมาชิกหรือผู้สนับสนุนมาจากกลุ่มต่างๆ ภายในสังคม

2. กลุ่มหนุ่มประชาธิปไตยหรือกลุ่มสัมมนาประชาธิปไตย คือ กลุ่มบุคคลที่มีได้จำกัดอายุ แต่ส่วนใหญ่แล้วคือคนหนุ่มที่เพิ่งจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัย มีความคิดก้าวหน้าและมีความสนใจทางการเมือง เข้าเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปไตย ทำหน้าที่เป็นอาสาสมัครช่วยเหลือกิจกรรมทางการเมืองของพรรค และมีบทบาทภายในพรรคประชาธิปไตย ช่วง พ.ศ.2511-2520

3. กลุ่มยุวประชาธิปไตย คือ สมาชิกพรรคประชาธิปไตยที่เป็นคนหนุ่มสาวอายุระหว่าง 15-35 ปี ทำหน้าที่เป็นอาสาสมัครช่วยเหลือกิจกรรมภายในพรรคและทางการเมืองให้แก่พรรคประชาธิปไตย ช่วง พ.ศ.2523-2531

4. กลุ่มภราดรภาพพรรคก้าวหน้า คือ สมาชิกพรรคก้าวหน้าที่เป็นคนหนุ่มสาวอายุระหว่าง 20-35 ปี ทำหน้าที่เป็นอาสาสมัครช่วยเหลือกิจกรรมภายในพรรคและทางการเมืองให้แก่พรรคก้าวหน้า ช่วง พ.ศ.2529-2531

5. กลุ่มอนุชนสังคมนิยมประชาธิปไตย คือ สมาชิกพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยที่เป็นคนหนุ่มสาวอายุระหว่าง 15-35 ปี ทำหน้าที่เป็นอาสาสมัครช่วยเหลือกิจกรรมภายในพรรคและทางการเมืองให้แก่พรรคสังคมนิยมประชาธิปไตย ช่วง พ.ศ.2524-2531

6. กลุ่มเยาวชนพรรคพลังใหม่ คือ สมาชิกพรรคพลังใหม่ที่เป็นคนหนุ่มสาวอายุระหว่าง 15-35 ปี ทำหน้าที่เป็นอาสาสมัครช่วยเหลือกิจกรรมภายในพรรคและทางการเมืองให้แก่พรรคพลังใหม่ ช่วง พ.ศ.2524-2531

การเสนอรายงานการวิจัย

บทที่ 1 บทนำ เป็นการกล่าวถึงความสำคัญ และความเป็นมาของปัญหาในการวิจัย วัตถุประสงค์ สมมติฐานในการวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย ขอบเขตในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ นิยามศัพท์ และวิธีเสนอรายงานการวิจัย

บทที่ 2 แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการวิจัย เป็นการกล่าวถึงขอบข่ายของแนวคิดและทฤษฎีที่จะนำมาใช้ เป็นพื้นฐานในการศึกษา อันได้แก่ แนวความคิดเกี่ยวกับพรรคการเมืองและปัญหาพรรคการเมือง แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองแนวความคิดเรื่องการเรียนรู้ทางการเมืองและแนวความคิดการวิเคราะห์ระบบในแบบโครงสร้างและหน้าที่

บทที่ 3 บทบาทของกลุ่มหนุ่มประชาธิปไตย (พ.ศ.2511 - 2514)

บทที่ 4 บทบาทของยุวประชาธิปไตย (พ.ศ.2523 - 2531)

บทที่ 5 บทบาทของเยาวชนพรรคพลังใหม่, ก้าวหน้า, สังคมประชาธิปไตย (พ.ศ.
2524 - 2531)

บทที่ 6 บทสรุป ผลการวิจัย โดยรวมทั้งหมด และข้อเสนอแนะ